

FOTO: CARL-JOHAN SÖDER

Lars Molin instruerar Eva Gröndahl under inspelningen av Potatishandlaren.

Lars Molin satte outplånliga spår i TV-dramatiken

Lars Molin är död. Hans folkliga berättarkonst har satt outplånliga spår i den svenska TV-dramatiken.

Folkkär, bullrig, produktiv.

Ofta samlades en miljon svenskar, eller flera, framför TV-apparaterna när det var dags för Molin-premiärer.

I dagens vipåtv berättar flera medarbetare på SVT Drama i

Stockholm om sin relation till Lars Molin (se sista sidan).

Dramaturgen Gunilla Jensen har jobbat med Lars Molin i 25 år. Läs hennes berättelse om mannen som ung och diskussionsglad sökte sig till televisionen och den nystartade TV2-teatern när 70-talet var nytt – och om den utveckling som sedan följde.

Sidan 2

Aktuellt tillbakavisar anklagelser

Aktuellt anklagas för att ha arrangerat en drogfest i Härnösand i samband med ett nyhetsreportage.

– Helt obegripligt och osant, säger Aktuelltchefen Stig Fredrikson.

Aktuelltteamet avslöjade en ny obehaglig - och laglig - drog som spridit sig som en löpeld bland ungdom i den lilla ångermanländska residsstaden. Polisen stod handfallen. Med hjälp av offentliga register hade Aktuellt letat sig fram till en nyckelperson bakom hanteringen – och kunde filma när ungdomar drack den nya drogen. Dagen efter anklagades teamet för att ha arrangerat festen.

Sidan 3

Bredbildsklart i PK

Programkontrollerna är ombyggda för att kunna sända bredbild vid den digitala mark-TV-premiären.

Men bredbild kräver också ny studioteknik. Där behövs stora nyinvesteringar.

Sidan 4

Lars Molins verk är odödliga

Lars Molin började sin bana som TV-dramatiker 1970, i en tid då en ung författargeneration medvetet sökte sig till det nya mediet för att öppna en dialog med en stor publik. Det var högt i tak för debatt och satir, man sökte sig bort från TV:s studio och ut i verkligheten med filmkameran i högsta hugg.

Lars Molin var diskussionsglad och tog gärna till de stora rallarsvingarna för att gissla samhällets klassförrädare, översittare och medlöpare. Han var inte ensam om att söka sig till den nystartade TV2-teatern i den "röda kanalen" – han hade sällskap av kolleger som Bengt Bratt, Lennart Hjulström, Lennart F Johansson, Eva Moberg och Lars Ardelius.

Det var TV2-teaterns dåvarande chef, Lars Löfgren, som öppnade dörren till TV för vägmästare Molin, som skickade in tre pjäser till bedömning och fick samtliga antagna på ett bräde. *Väckning kl 6* handlade om bostadsbristen. I *Hon kallade mig jävla mördare* fick Tommy Johnson ett genombrott som olycksdrabbad lastbilschaufför och med *Badjävlar* slog Molins politiska satir knockout på tittarna och orsakade rabalder i såväl politiska kretsar som Radionämnden. Redan här fanns Lars Molins grundteman – solidaritet och kärlek – tydligt förankrade i en frodig och vildsint berättarstil som med åren blev mer tuktad, raffinerad och välkomponerad.

I mitten av 70-talet tog Lars Molin steget över till regisidan. Enbart författarskapet blev för ensligt för hans sociala natur. *Pengarna gör mannen* var hans första egna skröna, en genre han odlade till absolut mästare. Det var på 80-talet som han blev Ingrid Dahlbergs "dalahäst i världen". För TV1 Fiction skapade han *Midvinterduell*, *Fläsk-farmen* och *Kunglig toilette*.

Lars Molin och Sam Nilsson med sina statyetter vid Emmygalan 1998 i New York.

Genomslagskraften var enorm, den publika räckvidden imponerande. De internationella priserna började dugga tät.

Till de allvarliga, samhällsdiskuterande berättelserna hör *Korset*, *Bomben* och *Sommarmord* – samtliga tre egna romaner som blev film. Även *Höjdhopparen* och *Bomsalva* gjordes för bio, men den klockrena fullträffen i långfilmsformatet fick Lars Molin aldrig till. TV var definitivt hans

medium och här hade han en stor och trogen publik.

I mitten av 80-talet tog hans berättande en ny riktning, med den stora episka serien *Tre kärlekar*. En mustig och brokig släktkrönika i 16 delar För SVT Drama blev Molins folkkära skrönor ett sårmarke och kvalitetsbegrepp i public service-anda, som förde till enastående internationella framgångar. *Saxofonhallicken*, *Potatishandlaren* och slutligen *Den tatuerade änkan* var berättelser fulla av människokärlek och skimrande vemod, burna av skådespelare som alla var handplockade av kreatören.

Min egen dramaturgiska dialog med Lars Molin har pågått i 25 år – den var lång och vindlande och kunde ta äventyrliga omvägar i visdomsord från hans avhållna mamma (återkommande suveränt förkroppsligad av Mona Malm), episoder ur morfaderns liv eller någon originell fasters eskapader. Lasse ville ha snabba, precisa reaktioner och ha hjälp att hålla sig på spåret. Det var omöjligt att ha tråkigt i hans sällskap. Han skydde dramaturgiska analyser – fast *Midvinterduell* var inspirerad av västernfilmen *Shane* – mannen från vidderna och blev en perfekt dramaturgisk treaktskomposition, som jag haft mycken glädje av i min undervisning.

En berättare som betydde mycket för honom var John Steinbeck. Socialdemokraten Molin kände sig besläktad med Ivar Lo-Johansson, även om Selma Lagerlöf självklart också stod honom nära, vilket manifesterades i miniserien *Kejsarn av Portugalien*.

Lars Molins produktion var enorm. Han var något av en svensk Fassbinder – en självförbrännande mångsysslare med flytande gränser mellan liv och arbete, där medarbetarna blev en del av den Molinska familjen. Han skrev direkt för sina utvalda skådespelare, med en lust och glädje som smittade av sig till aktörerna och vidare ut i rutan, till TV-publiken. Han visste hur Ingvar Hirdwall sjunger Sinatra, han hämtade inspiration ur skådespelarnas personligheter och egenskaper och han behövde inte lära sig i böcker hur man sätter en karaktär. Vem minns inte flickan som stryker håret när hon ska ut och dansa (Eva Gröndahl i *Saxofonhallicken*), eller potatisförsäljaren Rolf Lassgård med sina nyblankade myggjagare ute i bondåkern? Hans figurgalleri, med alla sturiga Egons och kloka Estrar kommer att bli föremål för akademiska avhandlingar.

Det vilar ett melankoliskt skimmer över hans många kärlekspår – Jessica Zandén och Samuel Fröler, Lena T Hansson och Sven Wollter i *Tre kärlekar*, för att nämna några. Han visste mycket om ensamhet och om gemenskapens villkor. Lars Molin var långt mer känslig än hans bullriga yttre lät ana och det var med denna sårbarhet

Lars Molin tillsammans med Anders Bergkvist, b-foto, och Jan-Hugo Norman, foto. (Foto: Carl-Johan Söder)

som han skildrade mänsklig skröplighet med ömsint förståelse, humor och kärlek. Han hyllade ständigt den trofasta kärleken, den som överlever på trots och på tvärs mot alla konventioner.

Lars Molin var helt självlärd och besatt stora kunskaper i kraft av sin nyfikenhet och energi. Som få hade han en känsla för tidsandan och de märken den ristar i människor. Under sitt alltför korta liv hann han ge otroligt mycket till en stor och tacksam publik, och hans rika arv finns gudskelov kvar. Hans egenart är obestridlig och han har följdriktigt inga efterföljare. Han var en genuin berättare. Lars Molin är och förblir unik.

FOTO: ULF PEYRON

Gunilla Jensen
Dramaturg, SVT Drama

Läs mer om Lars Molin på sista sidan.

Miljonpublik såg Molin

Lars Molin var mycket folkjär och samlade för det mesta stora publik till sina produktioner. Exempelvis *Badjävlar* sågs av 2,1 miljoner vid den första sändningen våren 1971 och av lika många vid repriseringen på hösten samma år. Men även senare har Lars Molins namn borgat för ett stort publikintresse. Text sågs första delen av Ivar Kreuger-serien av 2,1 miljoner tittare. 1,6 miljoner såg *Potatishandlaren* när den sändes 1993 och 1,4 när den sändes -97. (CM)

SVT hyllar Lars Molin

Som en hyllning till Lars Molin kommer SVT att sända flera av hans filmer, plus ett nyproducerat personporträtt (producent Marie Nyreröd). I Söndagsöppet 14/2 sänds en intervju gjord med Lars Molin i oktober förra året. Onsdag den 17/2 sänds *Den tatuerade änkan*. Den 19/2 sänds Marie Nyreröds program och 24/2 sänds *Badjävlar*. Senare i vår planerar SVT att sända en rad av Lars Molins singelpjäser, *Midvinterduell*, *Potatishandlaren*, *Saxofonhallicken* samt *Kunglig toilette*. (CM)

Christer Mårtensson 08-784 8064
Redaktör

Stefan Olsson 08-784 1169
Reporter

Marika Johansson 08-784 8057
Reporter

Fax 08-663 8956

Jan-Olof Gurinder 08-784 8063
Ansvarig utgivare

Adress: vipåtv
TH-T2
Sveriges Television
105 10 Stockholm

Intern mailadress:
vipåtv

Basys: använd vår
e-postadress

e-post: vipatv@svt.se

ISSN 1103-8683

SVTs Repro, KH, trycker
på G-print miljöpapper.

In Memoriam: Lars Molin

Att ha fått arbeta och lära känna Lars har varit en stor lycka. Bland alla skrönor och skämt fanns en djupt seriös person med förmåga att frigöra fantasin hos medarbetarna. Han gav ett stort ansvar men också en stor och stimulerande konstnärlig frihet.

Bland mina rikaste minnen i arbetet på TV finns alltid Lars.

JOHN VIRKE
SCENOGRAF, SVT DRAMA

Gillar du Vargtass? frågade Lasse mig när vi möttes vintern -79 i mitt klipprum.

Vi hade träffats redan -72 när jag synklade Nybyggarland, denne skäggige man som rökte och pratade oavbrutet. Filmen hette Kronofogden, manus var skrivet av Annette Kullenberg och Lasse stod för första gången för regin.

Eftersom Lasse på den tiden var bosatt i Luleå bodde han på hotell. Nätterna tillbringade han gärna i mitt klipprum, och morgonen efter mötte jag Lasse som sneglade mot skatboet (läs filmen) som tornat upp sig över natten, log urskuldande och sa "äh Florran, det där fixar du va".

Lars Molin blev min vän, en god vän. Vi lärde känna varandra väl, så väl som jag tror att man bara kan göra i ett klipprum där man sitter långa stunder tillsammans, delar glädje och sorg, skratt och gråt, privat som andras.

"Florran och jag är som ett gammalt äktenskap utan besvärande sexualliv" sa han ofta.

Lasse, jag hade gärna levt kvar i det äktenskapet en lång tid till.

Din vän Florence

FLORENCE ÅKERGREN
FILMKLIPPARE, SVT DRAMA

Lars Molin

Vi bildade familj för mer än femton år sedan. Och med Lasse som den självklara familjefadern. Gud vad vi haft roligt alla dessa år. Vi har fått skratta och glädjas tillsammans.

Han tog oss med på resor till sin egen värld. Till skrönor och de roliga historierna. De fantastiska berättelserna om den lilla människan där alla kunde känna igen sig.

Berättelser som berörde. Och som Lasse sade. Allt jag berättar är sant. Om Lillian och Gösta i Tre Kärlekar, om Egon Nilsson och Ester, om den Tatuerade Änkan och den kärlekskranke Potatishandlaren. Eller historien om brorsan som jagade älg med hunden som prenumererade på Hundsport. Eller varför inte om den uppstoppade ryssen i Lasses källare.

Vad vi haft roligt tillsammans. Vilken

glädje, vilken lust och kreativitet han spred omkring sig.

Så denna söndag i februari då allt tog slut. Men ingen kan ta ifrån oss minnena. Minnena från en tid som kan få oss att glädjas och skratta.

JAN-HUGO NORMAN
FILMFOTOGRAF SVT DRAMA

Lars Molin, för mig en gudabenådad be-rättare, författare. En god och sann vän, arbetskamrat från 1970-talet och till idag.

När man fick ett nytt manuskript från Lars blev man lycklig, man hörde och kände berättelsen och människorna. Oftast snabba ryck till inspelning och ingenting var omöjligt att lösa.

Vi är många som arbetat med Lars genom åren och som kan vittna om hans förmåga som regissör att entusiasmera, driva, skapa ett kreativt klimat, hans envishet, plirighet, humorn, ljuset, det djupa allvaret, medmänskligheten, värmen, skrattet, hans berättarglädje och att veta vart man är på väg i sin berättelse och det unika täta samarbetet med skådespelarna.

Det kändes viktigt och angeläget, det var lustfyllt. Ett citat från Lasse "Den som inte har något att berätta kan lika gärna hålla käft, man ska inte ta upp människors tid". Lars Molin hade något att berätta och därför höll han inte käft. Vi ville att han skulle ta upp mer av vår tid.

Vi tar med oss ett tankevärt citat från Lasse: "Hur fan ska vi få några berättare, när bönder jobbar ensamma med Madonna i hörlurarna".

Vi är tacksamma att vi har haft ynnesten att arbeta med Lasse genom åren, det var en del av guldkanten på tillvaron. Vi sörjer och vi saknar honom.

ANN-MARI JARTELIUS
PRODUCENT SVT DRAMA